

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 10143

FUN MENTSH TSU MENTSH

Hadasa Rubin

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

הדסה רובין

*

פון מענטש צו מענטש

הדסה רובין

פון
מענטש
צו
מענטש

פארלאג
י.ל. פרץ
ישראל

1964

HADASA RUBIN
FUN MENTCH ZU MENTCH

I. L. Peretz Publishing House
31 Allenby str., Tel-Aviv

*

הדסה רובין / פון מענטש צו מענטש

פארלאג י. ל. פרץ, תל-אביב, אלובי 31

נדפס בישראל תשכ"ה
Printed in Israel, 1964

א תפילה צו זיך

(וואַרשע)

א ת פ ל ה צ ו ז י ך

זיין אזוי שטארק,
סע זאל קלעקן מיר כוח דאס הארץ צו פארהיטן
פון רו נישט פארדינטער,
פון קליינלעכן ציטער
באדראט אויב ס'וועט ווערן די שוועל פון מיין אלקער,
די כלום אינעם פענצטער,
מיין טעכטערלס ליאלקע —
דאס אליין, וואס מיין לעבן באהנט און באפליגלט.
סע זאל מיר, אין אנבליק פון פרווה, נישט באזיגן
געזאמלטע פרייד און פארגעסענער ווייטיק,
נישט פענטען מיט שפינוועב די הענט, ווי מיט קייטן.

זיין אזוי שטארק,
סע זאל קלעקן מיר כוח פון צווישן געפארן
ארויסמראגן ריין דאס געוויסן, אן שטרויכלונג,
ווי ס'מראגט יענע מאמע אויף פלייצעס, אויף דארע,
דאס קינד אירם ארויס
פון צעפלאקערטע רויכן —
זי שוינט נישט איר לייב,
זי געדענקט נישט פון ווייטיק
און פרעגט נישט פאר וועמען איר קרבן איז נייטיק.

זיין אזוי שטארק,
סע זאל קלעקן מיר כוח צו בלייבן פאראיינזאמט,
אויב ס'הארץ וועט זיך אפזאגן דינען דעם שכל.
קיין מחילה נישט בעטן
ביי זיך, נישט ביי קיינעם,
נישט בעטן ביי זיך, נישט ביי קיינעם קיין שמיכל.
פארהיטן די שיינן, וואס פאלט אויס אויף מיין חלק
צו קענען מיט איר, ווי מיט ברויט זיך צו טיילן.

ביסט ווידער דאָ...

קלאַפסט ווידער אָן אין מיין האַרץ, ווי אין אַ טיר,
און רופסט מיך שטיל
און רעדסט אויף „דו“ צו מיר.
איך האָב אַזוי פיל מאָל געביטן די אַדרעסן.
נאָר טרעפסט צו מיר.
דו ווילסט מיך נישט פאַרגעסן.
ביסט ווידער דאָ.
ווי שמענדיק — אַלט און ניי.
גרינהאַריקער, בלויאויגיקער,
דו מיינער אומרו-מיי.
ביסט ווידער דאָ.
וואָס ווילסטו זאָגן מיט דיין קומען?
אַז אין מיין האַרץ איז נאָך פאַראַן
אַן אַרט פאַר בלומען,
פאַר גרויסע פייערן,
פאַר טרוימען און פאַר שמררייט.
אַז דער קאַליר פון מיינע אויגן איז די צייט,
וואָס שלאָגט זיך אָפּ אין זיי
און ווערט נישט אויסגעלאָשן? —
איז יעדער מיי געוועזן דאָך מיט בלוט פאַרגאַסן.
אַזוי פיל טרוימען נישט דערבענקט,
אַזוי פיל אויסגעוויימיקט.
יא, גרינער מיי,
דו ביסט מיר שולדיק קווייטן —
ס'דאַרף יעדער מענטש אַ מאָל דאָך אַלט זיין אַכצן יאָר...
צינד איצטער אָן דעם שניי אויף מיינע האַר,
פיל אָן מיט ליכט איצט מיינע אויסגעשמרעקטע הענט.

איך וויל נאך ווערן טויוזנט מאל פארברענט
פון גרויסער פרייד,
פון נישט געצויממע גליקן.
ווי רעגנבוינגס זאלן הענגען מיינע בריקן —
דאס הארץ איז שמארק און זאגט נאך נישט: צו הויך.
דורך שטורעם-וואלקנס וויל איך, נישט דורך רויך,
די זון דערלאנגען אין איר רויטסטן גלי.
א, גרינער מיני,
צעקלינג די לופט מיט פייגל-איבערפלי,
איך וועל דעם שמילסטן רוף
פון קנאספ צו בלום דערהערן.
כ'וועל כאפן פאלנדיקע שטערן,
צוריק זיי ווארפן אינעם בלויען אויבנאן,
ווי כ'פלעג אויף דראט פארווארפן הויך
די רוימע פאן.
כ'ויל מער נישט אנווערן קיין שמראל,
קיין שטערן.
האסט דאך געקארנט א מאל אפילו טרערן —
דער בליק זאל בלייבן שארף,
דאס שטאלצע הארץ — ווי שמיין.
א, גרינער מיני,
ביסט שולדיק מיר געלעכטער און געוויין.

ק ר א ט ע ס

באגינען
שטייען זיי אייזערנע, שלעכטע און דינע —
קראמעס,
פארשאלמענע קראמעס,
צעקעסטלען אויף שטיקלעך די הימלישע שמאמע:
א קעסטלע בלויקייט,
א קעסטלע מויער,
א קעסטלע בענקשאפט,
און שעס זיך נישט — טרויער.

שפעטער,
ווען ס'דראפעט זיך שיין איבער פענצמערשן לייטער,
פאלן די קראמעס אריין אין מיין קאמער
אין מאדנע פירעקן,
אין פלעקן, אין פלאמען —
פון פענצמער אויף טישן,
פון טיש אויף געלעגער,
דערנאך צו דעם געמישל, וואס הענגט ווי געפגרט.

נאָר ביי נאַכט
פיל איך, די קראמעס, ווי איך זענען וואָך.
און ס'דאַכט זיך מיר אויס, איך זע מיידלשע בליקן
אויף קראמעס, ווי פאַרהענגלעך וויגן זיך, וויגן,
און ציען זיך אויס צו די בלויטעכע שיינען —
צעבענקטע, פאַרעקשנטע חברטעס מיינע.
און ס'ווערן די קראמעס אין נאַכט אַזא שווערער
נאַענט, אַ, נאַענט, ווי יענע חברים.

א ל י ד

כ'מאך מיר פון וועסנע א שנירעלע קרעלן
און טו עס מיר אן אויפן האלדו.
פאר מיר איז דער הימל א זילבערנער טעלער,
פאר מיר איז די זון א מאראנין.

כ'וועל אויסשטרעקן ארעמס און פרווון דערלאנגען
מיט בארוועסע הענט, מיט א נאקעט געזיכט. —
ער איז אזוי שיין, דער אנשיכיקער טאנגא
פון ווינט איבער גראז און פון שפרענקעלעך ליכט.

*

נעם מיך ארום. נאך דערשווייג, נאך דערשמיכל,
נאך דערזאג נישט דעם פערז פון דיין הארציקן ליד.

וועסנע-צייט ווערן די קראמעס נישט ווייכער;
וועסנע-צייט בליען דא לונגען מיט בלוט.

א ב ר י ו ו

בענקען הייסט דען ליבע? —
נאר נאך א מויטן טאָר מען נישט בענקען.
פון קאמער נומער זיבן
שרייבסטו צו מיר, אַז איך זאָל דיך געדענקען.

*

ביי אונדז אויפן הויף איז שוין וועסנע —
איך בין נאך מיט איר פונדערווייטנס.
כ'קאָן דיר שרייבן, אַז כ'האַב נישט פאַרגעסן.
כ'קאָן דיר שרייבן מיט בליקן אויף קראַמעס.

*

ס'וויינט אַ פייגעלע איבער מיין פענצמער,
און דער הימל איז בלוי פונעם הענגען.
שרייב מיר, טייערער, אַן — אפשר קענסטו —
וואָס כ'זאָל טאָן מיט מיין בענקען.

בלומען אויף מיין גאנעק...

בלומען אויף מיין גאנעק,
מינע שיינע בלומען, —
צעבליט זיך נישט ביז וואנען
איך וועל קומען, קומען.

זילבערנע בערעזקע,
זילבער-גריז באמעליקט,
איך באשווער דיך ביי דער סטעזשקע:
וואקס אן מיר פאמעלעך.

יינגל מיינער, טייערער,
דו בעסטער צווישן מענער,
היט אין הארץ דאס פייער אָפּ,
איך זאל דיך דערקענען.

בלומען, — ניין, איך שפאס נאָר,
בערעזקע, גריז זיך פריידיק.
צעוואַקסט זיך איבער גאַסן,
צעבליט געזונטערהייט זיך.

און דו, מיין פריינד, נישט טרויער,
דו ווייסט, ס'איז קאמף קיין שפיל נישט.
דו גרוי, און איך נאָך גרויער —
מיר וועלן זיך געפינען.

אונדזער באַבע

אונדזער באַבע

קען נישט שרייבן און נישט לייענען.
אונדזער באַבע האָט געקנאַטן ברויט ביי לייטן.
זי פלעגט קאַיאָרן טיילן צווישן שכנים,
אויף לעבלעך זויערטייג קאַיאָרן בייטן —
פאַרשלאָפענע אַזוינע, נישט קיין שיינע.
און וויינען פלעגט די באַבע, וויינען...

אונדזער באַבע

קען נישט שרייבן און נישט לייענען;
מיט קיין באַן נאָך קיין מאָל נישט געפאַרן.
פלעגט אויף פסחן צעטיילן יאָרן,
מיט מערצעשעמס באַפּוצן אירע מאָרגנס.
און מורא האָבן פלעגט זי
און זיך זאָרגן —
מיט זאָרג די הינטער-טיר און ביידעמער באַוואָרנט...

אונדזער באַבע

קען נישט שרייבן און נישט לייענען;
ביי ערדערנעם געפעס אַ לעבן אָפּגעפאַרעט.
ס'האַט נישט געזען איר קופערט
קיין ליבעס-בריוו פון קיינעם —
שמיל און פרי, אָן טענות,
איז זי אַלט געוואָרן.
פלעגט אַ מאָל דעם סידור שטומערהייט באַוויינען.
פון געוויין דעם שטומען
כ'האַב געלערנט צאָרן.

וועסנע 1943

ס'מעג היינטיקע וועסנע באגיין זיך אן בעז.
נישט פאר מיר איז איר גלאנץ און איר שמעקן.
ס'איז מדבר ארום.
איך פלאקער און ברען
אין האנט איז אן קנאספן דער שמעקן.

וועסנעלעך יידישע, קינדערלעך קליין,
ווי גרויסע געקרייזיקט אויף שליאכן,
איך וועל דערוויינען אייער געוויין —
ווער וועט דעם געלעכטער דערלאכן?

מיד מיך אויס, וועסנע, כ'זיין שבעה אצינה,
גיי אנדערע שמערנס באצירן.
כ'טראג אונטערן הארצן א געהרגעט קינד,
זאל פרייד נישט פרוון מיינע מירן.

נחמו... .

אין הייסע ביינאכטן,
אין וואַכע ביינאכטן
זאָג איך מיר: נחמו,
זאָג איך מיר: נחמו.

כ'גלעט מיינע הענט
און איך בעט ביי זיי רחמים:
רייסט נישט דעם גוף
אינעם בלומיקן טראַכטן.

אין וואַכע ביינאכטן,
מיט אויגן פאַרמאַכטע
זוך איך איך, רוף איך איך,
פאַרפייניקטע מיינע.

אין וואַכע ביינאכטן,
זאָג מיר נישט נחמו —
איך בין דער ווייטיק,
איך בין די טענה.

מ א מ ע

ווי ווייט ביסט פון מיר
און ווי עלנט.
אוי, עלנט, אוי, עלנט אזוי.
ווער ווייס,
צי א פויגל וועט וועלן
א ווארף טאן א פעדער,
א שטרוי

אויף בערגל,
פארגעסן און איינזאם,
פארלאזן פון מאן און פון קינד.
קיין יידישע טרער וועט א שכנה
נישט שיקן צו דיר מיטן ווינט.

אוי, מאמעניו,
איך בין נישט שולדיק.
נישט דאס האב איך, מאמע, געמיינט.
מיין הארץ איז פארוואקסן
מיט ווילדגראַז,
פארהושכט אזוי, ווי דיין שטיין.

ט א ט ע - מ א מ ע

זי שטייט צווישן אייך שמוערהייט און דערשראקן,
דאס נעזל באדעקט מיט א שימערן שווייס.
ווארפט אפ פונעם שמערן פארעקשנמע לאקן —
זי ווייסט.

דאס נאכט-העמדל הייבט זיך גיך-גיך, ווי איר אטעם —
די ערשטע, צעריסענע, שלאפלאזע נאכט.
ווי רויבפייגל ווארפן זיך אן אויף איר שאטנעם —
זי שטייט צווישן אייערע שאטנעם פארמאכט.

די אויגן — זיי הענגען אויף אייערע מיילער.
ס'אכטיעריקע הארץ שטרענגט זיך אן צו פארשטיין.
א חיחלע, גרייט צו א שפרונג יעדע וויילע,
די טיר צו פארשמעלן מיט אויגן געוויין.

ווער ווייסט, וואס אין אייערע רייד איז פארבארגן!
די גרעסטע געפאר איז פאר איר איצט — די שוועל.
זי וויל, אז איר טאטע זאל בלייבן. אז מארגן
זאל ליגן ווי שמענדיק אין שאנק זיין פארטפעל,

אין ווינקל, לעם בעט, זאלן שטיין זיינע שמעק-שיך,
אזוי ווי זיי שטייען דארט רויק אצינד.
אין אונט, ווען ערב-שלאף צימערט און שרעקט זי,
רעדט זי צו זיי, און דער פחד פארשווינדט.

זי וויל, ווי ביז איצמער, אים לויפן אנטקעגן,
ווען ס'הילבן באקאנט אויפן הויף זיינע טריט.
צו וואס פאר א היים און מיט וואס פאר א וועגן
וועט ער איצט גיין פון דער ארבעט צוריק? ...

זי וויל...

און דאס הארץ, ווי א גלאק קלאפט אלץ העכער.
איין שאטן רייסט האסטיק זיך אפ פון דער וואנט.

די נאכט, ווי א קאץ, קריכט פארטייעט פון דעכער
און לעקט מיט רחמנות א קינדערשע האנט. — — —

א ליד וועגן א יונגן בלעכער

שטייט א יונגער בלעכער אויף א צענטן שטאק,
קלינגט זיין הויכע שטימע לויטער, ווי א גלאק.
קוק איך פון מיין פענצטער, ווי ער לייגט דעם דאך —
ווייס איך דען צו וועמען און פון וואָס ער לאַכט ?
ווייס איך דען צו וועמען האָט ער זיך צעטאַנצט ?
פונקט אַנטקעגנאיבער הענגט די זון אין גלאַנץ.
שמרעקט ער אויס זיין אַרעם צו דעם הימל־פלאַך —
אפשר איז צו נאָענט פון דער ערד זיין דאך ?
אפשר וויל ער העכער פונעם העכסטן הויז,
און ער טאַנצט זיין גבורה, די באַפרייטע אויס ?

נעם מיך, יונגער בלעכער, מיט אין דיין געיעג.
לערן מיך צו שפּאַנען איבער הויכע טעג,
אויסצומיידן תּהומען, לאַכן פון געפּאַר.
פרעג נישט, וואָס איך קאָן דיך אויסלערנען דערפּאַר.
כ'וועל דערפּאַר דיר שענקען אַליץ, וואָס איך פאַרמאַג :
א ליד וועגן א בלעכער אויף א צענטן שטאק,
וועגן יונגן בלעכער, וועלכער האָט צו שיין
אויסגעשמרעקט די אַרעמס און געזאַגט : ס'איז מיין !
נעם מיך, יונגער בלעכער, מיט אין דיין געיעג.
וואָס איך וויל דיר געבן, איז מיין גאַנץ פאַרמעג.

רעהאביליטירטער

ער זיצט ביי מיין טיש,
עסט מיט מיר פון איין ברויט
טרינקט מיט מיר פון איין כוס
טראגט מיין קלייד אויף זיין לייב
פירט מיין קינד ביי דער האנט —
אפשר איז ער גאר — איך?
אפשר בין איך גאר — ער?

כלייבט זיין ארט פוסט ביים טיש —
בלייב איך פוסט און פארשעמט
פון נישמערגעץ איך רוף
אים ארויס מיט געבעט
גלעט מיין מאן מיינע הענט
גיסט אן וויין אין זיין גלאז
גאר דאס קינד זאל נישט זען
זאל נישט פרעגן פארוואס.

וועקט מיך אויף הויך די נאכט
און שרייט אויס זיין געשריי
ווערט א קאמער מיין בעט
און א זייגער — דאס הארץ
עמעץ רופט מיך און קומט
עמעץ מאנט ביי מיר פרעך
מיין געוויסן ווי גאלד
ס'מאנט א רויבער אין וואלד.

מיט זיין בלוט — מיט מיין בלוט
כ'שרייב אויף לייזונט צו די
וועמענס אויער ס'איז טוב
וועמענס אויג עס איז בלינד

מיינע גלידער — איך הער
בעטן רחמים ביי מיר
זאל נאָר דאָס געבעט
נישט דערהערן מיין קינד.

ווער זשע ביסטו, וואָס קומסט
זאָגן מוסר מיין האַרץ
מיך צו שיידן מיט אים
מיטן מעסער פון חשד
אויסצופאַרשן מיט רייד
דעם קאַליר פון מיין בלוט
צו פאַרזייען דעם זאָס
פון דיין שמיינערנער בלוט?

ער איז דאָ צווישן אונדז
ווייל נאָר דאָ איז זיין אַרט
צו דערלעבן זיין טאָג
צו דערזאָגן זיין וואָרט
כ'וואָרף דיין וואָרענונג אָפּ
איך וואָרף אָפּ דיין געריכט
אפשר בין איך גאָר — ער
אפשר איז ער גאָר — איך?

ש ר ע ק

איך וויל נישט מער. איך וויל נישט מער.
מיט עקל ווארף איך אפ דעם קאלטן וואַרעם.
ער האָט געהאַט שוין אין מיין האַרץ אַ מאָל זיין נאַרע —
מיט זיין געלעכטער האָט געלאַכט מיין טרער.

איך וויל נישט מער. כ'וויל מער נישט זיין
קיין חיה אין אַ פייערדיקער ראָד פון יעגער.
וואָס וועל איך ענטפערן מיין קינד,
ווען ס'וועט מיך פרעגן:
אַ וועלכע איז די העכסטע פרייז פאַר זיין?

קום, טויט, און לייג זיך ביי מיין שוועל —
ווי אַ געליכטע וועל דיין שוואַרצן רוקן גלעטן.
אויב אַנדערש קען נישט זיין —
ווער דו מיין ריטער און מיין רעטער,
זאָל ליב מיר זיין דער שוידער פון דיין פעל.

איך צאָל דיר אויס דיין חלק ברייט.
נאַר וואָס סע בלייבט איז מיינס.
דאָס וועט נישט גיין פאַרלוירן.
שרעק וועט נישט שלעפן מער מיין גוף צו קיין דין-תורה,
אַז ער זאָל חתמנען אַ פסק פון פאַלשע רייד.

איך וויל נישט מער. איך וויל נישט מער
די שרעק פון דור זאָל פליסן אין מיר פינצטער.
כ'וויל ווי דאָס גרעזל זיין, דאָס דינסטע,
וואָס ווערט פון שאַטן נישט געכויגן צו דער ערד.

בלעטער-פאל

נישט געהערט דעם בלעטער-פאל —
אין מיין וואלד הענגט הויך דאָס שווייגן.
ווער איז שולדיק, וואָס די צווייגן
שמאַרצן נאַקעטע, פאַרשוואַרצט?
ווער איז שולדיק, וואָס די צווייגן
האַבן גאַרנישט צום פאַרלירן —
אויסגערינען די קאַלירן
פאַרן אַנקומען פון האַרבסט?

נישט געהערט דעם בלעטער-פאל —
אין מיין וואלד הענגט הויך דאָס שווייגן.
בלויז אויף איינעם פון די צווייגן
צאַפלט רויטערהייט אַ בלאַט.
ווער איז שולדיק, אויב דאָס צווייגל
גיט דעם בלעטער-פאל צושטייער
דאָס צעגלימע שטיקל פיער —
ס'האַרץ וואָס כ'האַב אַמאָל געהאַט?

פון מענטש צו מענטש

מיט באַרוועסע טריט איבער שמעכיקע שמיינער
דער ווייטיק איז טיף,
כאַטש דאָס בלוט זעט נישט קיינער.
וועהין פירט דיין וועג?
אַ, מען זעט נישט פונדאָנען
קיין מאַכיקן ברעג,
נישט קיין גראַזיקן סאַמעט,
וואָס זאָל דיינע פיס פון דער מידקייט באַפרייען
און לעשן מיט טוי פון די וועגן דאָס פייער.
אַהין, זוו דו גייסט — כ'בין פון דאַרטן געקומען.
אויף פעלדזיקער ערד נישט געפונען דעם ברונעם.
געבלאָנדזשעט דורך זאַמד
און דערגרייכט, און דערגאַנגען
צוריק צו דעם אַרט,
צו דעם אָנהייב פון וואַנדער.
אויך איך האָב געמיינט, אַז די וועגן, וואָס פירן
פון מענטש ביז צו מענטש, זענען אָפן, ווי טירן.
געמיינט... כ'האָב געמיינט:
ס'איז די שוועל נישט קיין הויכע.
גענוג מיטן לאַמפּ פונעם האַרץ צו באַלויכטן,
גענוג בלוז איין שפאַץ, ס'איז דער וועג אזוי נאַענט.
דו זעסט אין די ווייטן אַ פאַסמע בלוי-גראַע?
דאָס גיסט זיך צונויף מיט דער ערדקנויל דער הימל.
וועסט גיכער אַהין, צו די וואַלקנס דערשווימען,
וועסט גיכער דערגיין צו דעם מלכות פון טויטע.
איך ווייס:
דו וועסט גיין, ווייל דער גאַנג איז דיר נייטיק.
קוים שמעלסטו זיך אָפּ ווערט דאָס לעבן אַ מידער.
וועסט פאַלן און אויפשטיין און ווידער גיין, ווידער
דעם זעלביקן וועג, אַ פאַראיינזאַממער, איינער,
מיט באַרוועסע טריט איבער שמעכיקע שמיינער.

ערב-פּרילינג

מיין באַרוועסע האַנט — דער געטרייער שליח
צום פּרילינג, וואָס איז נאָך נישטאָ אויף דער ערד —
זי האָט אים די ערשטע דערזען און דערהערט,
געבראַכט אים צו מיר אויף שפּיץ-פינגער מיט ווייטיק,
אין בלייבקיט פון דאָרשטיקער הויט אים געבראַכט,
אין שטילן געבעט, צו אַ האַנט, צו אַ צווייטער,
אַז זי זאָל באַצווינגען מיט מילדקייט און מאַכט,
און פירן אַנטקעגן אַ פּרילינג אַ נייעם,
וואָס ווייסט נאָך אַליין נישט, אַז ער איז שוין דאָ,
פון קנייטשן דעם צאַפּל פון האַרץ צו באַפּרייען,
צערייסן דעם שלייער פון זילבערנע האַר,
און טרינקען די פּרייד, וואָס איז נאָך נישט געקומען,
קאַלירן, וואָס וועלן ערשט מאַרגן זיין בלומען,
מעלאָדיעס, וואָס זענען קוים קלאַנגען, נישט מער.
מיין באַרוועסע האַנט, דער געטרייער שליח
צום פּרילינג, וואָס איז נאָך נישטאָ אויף דער ערד —
ביז וואַנען ס'איז וויין פאַר מיין האַרץ נישט פאַרווערט,
פיל אָן אַלע בעכער מיט גאַלדענעם ציטער,
בענק אויס אַלע בענקשאַפטן באַרוועסערהייט.

זאָל קיינער נישט וויסן, ווי ביטער, ווי ביטער
סע איז פאַר די ליפּן געגנבעטע פּרייד.

דורך פירעק פון פענצטער

דורך פירעק פון אפענעם פענצטער
כ'לאז א קריגל אראפ אינעם ברונעם פון נאכט —
א פישער זיין נעץ אין קרישמאלענעם וואסער.
וואס וועט מיר ברענגען דער פאנג?
עס פליוסקעט די פינצטערניש האסטיק,
א כוואליע צו כוואליע דערלאנגט
א מעשה, פארטראכט פון געשפענסטער,
אין ביזע חלומות פארטראכט:
ס'האט עמעץ דורך פירעק פון פענצטער
דערטרונקען זיין הארץ אינעם ברונעם פון נאכט.

מיין קינד האָט אַ בלעטל...

מיין קינד האָט אַ בלעטל געבראַכט פונעם גאַרטן,
אַ רוימן, האַלב-טרוקענעם, בלעכענעם בלאַט.
פאַרוואָס האָסטו, קינד מייןס,
דעם צער נישט פאַרשפּאַרט מיר?
זע, ס'האַט מיט אַ מאַל זיך מיין הייזל פון קאַרטן
אַ וואַקל געמאַן אינעם האַרבסטיקן חשד.

אַ ווינט האָט צעעפנט די פענצער, די טירן.
און ברייט, ווי ביי זיך אין דער היים, זיך צעשפּאַרט.
מיט טרוקענע בלעטער, מיט זשאַווער-קאַלירן
אַ ניגון פאַרציען, אַ טאַנץ צו פאַרפירן,
ווי ס'האַט אויף אים עמעץ פון לאַנג דאָ געוואַרט.

און אפשר איז, קינד מייןס, נישט שולדיק דיין בלעטל,
און אפשר איז דאָס נאָר געוועזן אַ פרוּוו?
אין איילעניש כ'האַב צו אַ פּרילינג פאַרשפּעטיקט,
דערנאָך האָט, אַ פּוסטע, דער ווינט מיך געבלעמערט
און איצט איז געקומען דער האַרבסט אויף מיין רוף?

צי מוז דען טאקע זיין אזוי

צי מוז דען טאקע זיין אזוי,
אז בלום זאל יעדער וואסער-קוואל באפארבן?
אן פייכטקייט וועלן דאך די גערטנער שמארבן
און היים וועט פאלן טוי.

צי מוז אזוי דען טאקע זיין,
אז פארן אויג נישט קלעקן זאל איין הימל?
זיין טראפן וואסער קומט א יעדן בלימל,
און יעדעס אויג איז בלינד אן שנין.

און אפשר מוז נישט זיין אזוי?
א שלעכטע האנט צינדט אפשר אן דאס פייער,
א שאטן, וועמען ס'איז די ערד נישט טייער
און נישט די בלום און נישט דער הימל-בלוי?

בליונג

דער וואַלד איז אַרײַן אין מיין צימער
דורך אָפּענעם פענצמער אין חושך.
געלאָזן אינדרױסן דעם הימל,
די שטערן געלאָזן אינדרױסן.

דאָס אויג, אַ פאַרלאָפּנס מיט אימה,
אַראָפּ איז אין נאַכט, ווי אַ טויכער.
דערזעען דורך שוואַרצקײט פון ביימער
אַ ליכטל זיך מיניען און לויכטן.
ביסט דאָ? — האָט געקלונגען דאָס שווייגן.
ביסט דאָ? — האָבן גלעקער געקלונגען.

אין דער נאַכט
האַט צעבליט זיך אַ צווייגל,
אין בליונג פאַרגאַנגען — אַ יינגערס.

אַ וויג-ליד

ליולי, ליולי פייער פון מיין האַרץ,
לעש זיך אויס, פאַרגיי אין טיפן שלאָף.
ס'נידערן צו טאָלן שוואַרצע שאַף,
נאַכט פאַרהענגט דעם שטערן-וועג מיט שוואַרץ —
דו פלאַקערסט אַליץ, דו פלאַקערסט אַליץ
און גרייטסט פאַר מיר אַ שייטער נאָך אַ שייטער.

ליולי, ליולי, ברענענדיקער ווינט,
קיל זיך אָפּ אין אַש פון מיינע האַר,
אין דער טרער, וואָס איז שוין מער נישט קלאַר,
אין געשריי, וואָס בלייבט מיר שטיין אין האַלדז —
דו פלאַקערסט אַליץ, דו פלאַקערסט אַליץ
און גיסט אויף שפאַט אַרויס מיך און געלעכטער.

ליולי, לוי, צעבונטעוועטע קראַפט,
נעם זיי איין, די גלײַענדיקע שלענג,
ס'איז מיין ברוסט אַצינד פאַר זיי צו ענג —
ווער פון אונדז האַט וועמען אָפגענאַרט?
לעש זיך אויס, אויב נישט — גיי אויף אין בראַנד
און שרפה אויס דעם ציטער פון מיין האַנט.

נ א ר ד ו

שמיל,

ס'איז דא קיינער נישמאָ.
א רויקע שטעק איך אין נאכט.
מיין הארץ איז פארמאכט ווי די נאכט —
א שלאס יעדע נאכטיקע שעה.

שמיל,

ס'איז דא קיינער נישמאָ.
ווער קאן אין א נאכט אזא זיין
אין קרייז פון מיין עלנטער רח,
אין קרייז פון מיין רויקער פיין? —
נאָר דו.

א יך האב געוואלט

איך האב א זון דיר זיין געוואלט
און אין א שאַטן אויסגעלאזט זיך.
האַט פון דער זון דאָס הייסע גאַלד
אין קאַלטן אַש זיך אויסגעגאַסן.

איך האב א זון דיר זיין געוואלט
און נאַכגיין דינע טריט מיט גאַלד —
האַט נאָך א דעמערונג פאַרבענקט זיך.
איצט ווילסטו זון, איצט רופסטו : שיין.
און איך קען נאָר אַ שאַטן זיין,
אַ דעמערונג. נישט מער.

ווארט ביים סקווערל

ווארט אויף מיר לעם בוים, ביים סקווערל
נאָכן זונפארגאנג, ווען שמערן
הייבן אָן זיך אויסצושיילן
פונעם בלויען אומעטום.

בעט נישט איך זאָל קומען פריער —
אין מיין גארטן בלומען בלויען,
צווישן מיינע שיינע קווייטן
איז פאראן אַ קראַנקע בלום.

יעדער זון-שמראַל שמעכט איר וויע,
יעדער ליכט-פלעק לעשט איר בלוונג,
רו געפינען אירע בלעמער
נאָר אין שאַטן פון מיין האַנט.

ערשט ווען אַוונט-גרויקייט נידערט,
וואַכט זי אויף, צעבלומט זי ווידער;
מילדע שמערן — זיי באַהאַלטן
אויס דעם סוד, אַז זי איז קראַנק.

מילך-שיין גלעט איר אויס די קנייטשן,
צינדט אַ ליכט אָן, וואָס פאַרגייט שוין,
און עס דאַכט זיך, גלייך מיט אַלע
גאַרטן-בלומען איז מיין בלום.

און דערפאַר — וואַרט צו ביים סקווערל
ביז דעם זונפארגאנג, ווען שמערן
הייבן אָן זיך אויסצושיילן
פונעם בלויען אומעטום...

גערטנער, באַגיס דיינע בלומיקע בייטן...

גערטנער, באַגיס דיינע בלומיקע בייטן
און טראַכט נישט, אז זיי וועלן שטאַרבן.
דיך וועט אַן אַנדערער גערטנער פאַרבייטן,
זיי — אַנדערע דופטן און פאַרבן.

אַ שמעטערלינג וויגט זיך אין טאַקט פון זיין ניגון —
צום לעבן איין שעה נאַר געבליבן.
און דאָך איז זיין גאַלדענער טאַנץ נישט קיין ליגן,
און ס'איז נישט קיין ליגן זיין ליבע.

גיס אויס, ווי אַ סם, פונעם כעכער דאָס וויסן,
פון טראַכטן באַפריי כאַטש דעם פּרילינג.
דו מוזט דיינע בלומיקע בייטן באַגיסן,
קיין בלום זאָל נישט ווערן פאַרמיליקט.

דאָס שליסעלע צו דיר...

דאָס שליסעלע צו דיר,
וואָס כ'זוך אַ לעבן לאַנג,
איך זוך און ווייס נישט
צי איך וועל עס ווען געפינען;
דאָס שליסעלע צו דיר —
אַ ס'מוז אַוודאי זיין ווי גאַלד זיין קלאַנג,
ניין, ס'מוז פון גאַלד
אַוודאי קלינגען דינער.

דאָס שליסעלע צו דיר,
וואָס דאַרף צום ריינסטן קוואַל
מיר אַלע וועגן עפענען און ווייזן
דעם היכל, וווּ דיין האַרץ
קלאַפט לויכטנדיק-צעשמראַלט —
צי קאָן אַ שליסעלע אַזאָ
דען זיין פון קאַלטן אייזן?...

אויב ס'איז אַפילו וואָר,
אַז אין דיין טיפעניש
הילכט אַפּ געוואָי פון וועלף,
פון נישט געשמילטער שנאה —
דאָס שליסעלע צו דיר,
צו דיין פאַרמאַכטער שוועל,
וועל זוכן מיט געזאַנג,
כאַטיש כ'זוייס נישט צי איך וועל
דאָס ווען געפינען.

כ'האב מורא

כ'האב מורא די שעה זאל נישט קומען אויף מיר,
ווען פארמישט פאר מיין אויג סע וועט ווערן
די שיין פון לבנה, איר זילבער-קאליר
מיט גלאנץ פון לאמטערן.

דעם הארץ זאל, חלילה, נישט ווערן אלצאיינס,
וועלכע ליכטן באשיינען דעם וועג אים,
אבי צו א היימישער קליאמקע דערגיין,
צו א ווארעם געלעגער.

רייס אָפּ די צייטיק-געוואָרענע שטילקייט

רייס אָפּ די צייטיק-געוואָרענע שטילקייט.

זי וועט אַראַפּפּאַלן אויף מיינע הענט

ווי אַ פּרוּכט, אַ רייפּע, אויף גראַז.

וואָס וועט דעמאָלט זיין?

צעשנייד דאָס שווייגן אויף צווייען —

צעטייל זיך מיט מיר מיט דיין וואָרט,

אויסגעטראַכטן אין הלום.

ווער זאָלסט נישט זיין,

וועהין זאָלסט נישט ווענדן דיין טראַט,

וועל מיטגיין.

פאַר איין מעשהלע פון טויזנט און איין נאַכט,

וועל אָפּגעבן אַליץ, וואָס כ'פאַרמאַג.

מ א כ ט

דיין ערד איז גרוי ווי אש און הארט,
פון טרוקעניש צעשפאלטן.
א בלעטל נאך א בלעטל דארט
און פאלט צו מיינע פיס —
איך האלט אין האנט דיין גורל.

ס'איז נאר געווענדט אין מיין קאפריין,
אין ווילן מיינעם גומן,
אז פון דער קרוג זאל טאן א פליס
א קאלטער וואסער-שטראם,
א שטראם פון לעבן אויף דיין ווארצל.

ווי ליב ס'איז דער געדאנק, ווי זיס
דעם קליינעם הארץ צו וויסן,
אז כ'קאן דיר טרעטן מיט די פיס,
באגנעדיקן איך קאן דיר.
ס'איז נאר געווענדט אין מיין קאפריין,
געווענדט אין מיר.

מיין גאט!

נישט נאָר אַ צווייג

וואָלד איז אַנגעכמורעט, ברוגז.
גייט פאַרביי, ווי לעם אַ פּרעמדער.
רמזים-פּול און פּול מיט סודות —
נאָר אַן אַנדערער, ווי שמענדיק.

ס'איז זיין רוגז אַ גערעכטער
און דאָס שווייגעניש, דאָס גרינע:
אַן אַ גוטע נאַכט האָב נעכטן
אים פאַרלאָזט אין מיטן דרינען.

גיי דערצייל אים אויס דעם אמת:
נישט בלויז צווייג אין וועלדער וויאַנעט.

אַן אַ גוטע נאַכט איז עמען
ווייט אַוועקגעגאַן פון דאַנען...

פּרילינג מיינער

פּרילינג מיינער,
איינער פון די לעצטע,
איך רוף צו דיר מיט א געכעט,
איך מאן
אין נאמען פון א הארץ,
וואס איז געווען דיר אונטערמעניק
פון ווילן אייגענעם,
דיך פאר זיין האר געקרוינט.
איך רוף צו דיר:
באוויז א נס —
פון פינצטערניש, וואס איז אין מיר,
פון שמערן אויסגעלאשענע,
און נאכט,
פון גליק צען מאל פארלוירענעם
און ליבע, אויסגעלאכטע ביז,
פארגוואלדיקטע אין מיטן גאס,
פון בלוט פארגאסענעם,
וואס קרייזט אין מיינע אדערן ווי פייער —
שטראל אויס א ליכט,
א קראפט, א ליכטיקע אין מיר,
א ליכט, וואס זאל נישט טראגן
אין איר אינגעווייד קיין שאטן.
קלייב אויף די בלומען, וואס איך האב צעזייט
און רוף צונויף פון אלע עקן זייער אומעט.
באוויז א נס,
און קער זיי אום מיר גאנצעהייט,
די נאך נישט אויפגעגאנגענע
און די, וואס זענען, קוים צעבליטע,
אומגעקומען.

א פרימאָרגן אין וואַלד

דער טאָג איז אויפגעגאָן אַ גאַנצער —
דער הימל אָפּגעטיילט פון ערד קוים אויף אַ האַר.
פאַרהאַלט דעם טראַט.
דו זעסט אַ טראַפּן טוי דאַרט גלאַנצן?
צעטרעטסטו אים —
וועט ערגעץ-ווי
אַ טרער אַראָפּפאלן אויף האַר.

ס'וועט דעמאָלט ווערן אָנגערירט די שלימות,
אַ פּגם אין לויטערקייט פון שטראַל.
ס'וועט ערגעץ-ווי אַ פייער
פאלן צווישן ביימער
און אַנצינדן דעם וואַלד.

אַן אומגליק קאָן געשען —
אַ מענטש זאַל וו, הלילה, נכשל ווערן,
אויס שרעק,
פאַר כבוד וועגן, צי פאַר גאַלד,
דעם אייגענעם געוויסן פאַלש צו שווערן,
מגולגל ווערן אין אַ וואַלף.

ביז וואַנען ס'איז נאָך דער פרימאָרגן גאַנץ,
ווי גאַנץ סע איז דער עפל, איידער
אַ וואַרעם האַט אים נישט געשעדיקט —
פאַרהיט דעם קליינעם טראַפּן גלאַנץ.

ווי דער

ווי דער

הייבט זיך אן די שפיל, אויפסניי.
דו רופסט דיין ליאלקע „טעכטערל“,
אויף זיך זאגסט — „מאמע“.

מיין גאט,

ווי ווייט איז דען פון דאנען

ביז אש אין האר,

ביז טרערן,

אויסגעגאסענע פון בליי.

שפיל, טעכטערל.

דו האסט

קיין איין מינוט נישט צום פארלירן.

שפיל אויס די שפיל.

אלצאיינס, צי נאָריש איז זי,

אָדער קלוג.

באלד וועט דער בייזער פעטער

אָנקלאָפן אין טירל,

און הייזעריק אַ בורטשע טאָן: גענוג.

מײן בלום

מײן בלום,
מײן בלימעלע, מײן צארטס,
א גיכער שמראל איז פאר דיין אייגעלע צו שארף,
די ערד, א נישט-באוואסערטע — צו הארט,
מיט מעסערס שניידן גרעזעלעך צו דינע —
ווי לאזט מען דיך ארויס,
מײן בלימעלע, מײן צארטס,
ווי לאזט מען דיך ארויס
אין וועלט פון רייפער שנאה?

איך לאד די דרייצן פּרילינגס דינע אָן
מיט וואָפּן, וועלכער האָט מיך נישט באַשירעמט,
און הייס דיר אָנהייבן אויפּסניי דעם קאַן,
וואָס איך האָב נישט געקענט
ביז צו אַ סוף דערפירן.

ווי דין זיי זענען, דינע קנאַספּן —
לויטער זייד,
און איך מושטריר דיך, ווי אַ זעלנער,
זאַלסט דערקענען
לויט פּייגל-פּלי אין לופּט, פון וועלכער זייט
ס'קען אַנקומען אַ פּלאַס
דיין גאַרטן צו פאַרברענען.

הארט, ווי א האַגל, פאלן מיינע רייד
און שלאָגן אין דיין גרינקייט אַן רחמנות.
פון שטיין איז אויסגעהאַקט דאָס ביסל פרייד,
וואָס כ'טייל דיר אויס,
ווען מיט געוויין ביי מיר דו מאַנסט עס.

אַ, זאַל א ליגן זיין, וואָס ס'ווייסט מיין האַרץ,
אַ בייזער חלום — אינעם בלוט דער צימער.

מיין בלוט, מיין בלימעלע, מיין צארטס,
ווי זאַל איך דיך, מיין בלימעלע, פאַרהיטן?

מ ע ג ט ש

צי מיינסמו,
אז איך האָב נישט ליב די זון,
דעם ליאַרעם פון אַ פויגל־ריי אין לופטן?
אז טויב בין איך געוואָרן מיט אַ מאַל
און שמום
צו אַלץ, וואָס לעבט
און וואָס צו לעבן רופט מיך?

איז דאָך מיין הויט
אַ ווענטל בלוז, אַ דינס,
וואָס טיילט קוים אַפּ דאָס בלוט
פון זינגענדיקע שטערן.
און ס'וואַרט אין ליידנשאַפט דאָס האַרץ מיינס
אויף אַ ווינט,
וואָס זאָל דאָס ווענטל אומוואַרפן,
די צוים צעשטערן.

נאָר ס'האַט אַ מאַל מיך עמעץ
אַנגערופן מענטש.
און איך בין שטאַלץ פון דעם געוואָרן
נישט אויף קיין קאַטאַוועס.
איך האָב אונדז ביידן, אים און זיך
אין יענעם טאַג געבענטשט,
און נעם נישט אָן, זייט יענעם טאַג,
פון קיינעם קיין נדבות.

ניין, מיין נישט,
אז דער אומעט איז מיר ליב,
אז פון געווינהייט איז מיר
מיטן אומעט לייכטער.
עס קאן נישט, איינגעבויגן,
אויפבליען מיין ליד,
ווי ס'בליען, ביז צו ערד געבויגן,
ווערבעם איבער טייכן.

אַ ש פ אַ ס

פאַר אונדז,
פאַר מיר און דיר
איז אויסגעפּוצט די גאַס אין בלומען.
ווי לאַנג כ'בין דאָ שוין נישט געווען.
מיר פּלעגן דאָך טאַג-איינ, טאַג-אויס
אַהערצן קומען —
די גאַס איז אונדזערע געווען.
ווי האַלט עס מיט דיין האַרץ?
מיינס וויל נישט אויסהאַלטן
דעם שפּאַס,
אַז נישט פאַר אונדז איז אויסגעפּוצט
אין בלומען היינט די גאַס.

פ ר ע מ ד ע

מיינע זענט איר, גראַז און בלומען,
כ'רייד צו אייך און איר פארשטייט מיך.
כ'שווייג צו אייך — איר הערט מיך אויס.
מיט מיון שמייכל לאַכט איר מיט,
ביז איך הער פונווייטנס — טריט.

צי איך גלייכגילט אָן אויף אויגן —
גלעזלעך צוויי, וואָס זעען גאַרנישט.
ס'איילט אַ דורכגייער אינערגעץ.
טאַמער זאָגן זיי: מען טאַרנישט,
טאַמער זאָגן זיי, די טריט:
נישט פאַר פרעמדע גרינט און בליט.

הייב איך אויף דעם קאַפּ און הייס אים
זיך נישט איינבויגן, ביז וואַנען
ס'וועלן טריט פאַרשטומט נישט ווערן.
און פאַר פלייצעס ווערט אַלץ שווערער
די הכנעהדיקע שטאַליץ.

ווען אלע ליכטן...

ווען אלע ליכטן לעשן אויס זיך מיט א מאל,
וואלט איך געזאגט:
פארפאלן.
נישט נאכט איז פלוצעם צוגעפאלן —
אזוי זעט אויס דער טאג.

נאר ליכטן לעשן ביסלעכווייז זיך אויס,
זיי צאנקען איינציקווייז,
און צאנקענדיקע שרייען,
אז דאס איז נאכט,
און אז די פינצטערניש איז גרויס,
ווייל ס'לעשט זיך אויס
א פייער נאך א פייער.

ביז וואנען

ביז וואנען דער גומען
לעכצט נאך א טראפנדל
וואסער פון ברונעם ;
ביז וואנען דאס אויג
קאן אין פינצטערניש טראגן
די ליכט-שיין פון שמראלן,
וואס דארפן ערשט מאגן ;
ווי לאנג נאך די הויט
גיט זיך איבער צו ווינטן
דאס בלוט אין זיי רייצן
און שמורעם צעווייגן ;
ביז וואנען די שמילקייט
איז אנהייב פון ניגון ;
ביז וואנען מיר קענען נאך
שווייגן אינצווייען —
פרעג נישט ביי מיר,
צי איך קאן זיך נאך פרייען.

אָנַהײבֿ הָאַרבעט

אָן אָנהײבֿ האַרבעט
האַט אָפּגענאַרט דעם גאַרטן —
אַ שאַט געטאָן מיט ליכט און פּלאַם,
מיט צערטלעכקייטן. נישט דערזאָגטע
פון ווינט צו צווייג,
פון צווייג צו שטאַם,
און ס'האַט אַ קנאַספּ זיך דאָ און דאָרט
פאַרבונדן,
אַ בלום האַט אויפּגעבליט
און האַט זיך נישט געווונדערט
און נישט געשעמט זיך מיט איר בלוֹנג
פאַר דער וועלט.
איך האָב געדאַרפט עס אפּשר וואַרענען,
דאָס בלימל,
אַז היינט, נאָך היינט
קאָן זיך אַ שיט טאָן פונעם הימל
אַ האַרבעטטיקע, פאַרניכטנדיקע קעלט.
איך האָב געדאַרפט זי אפּשר צוגעמען,
די בלום, פון דאַרטן,
און אויסבאַהאַלטן פונעם פּרילינגדיקן האַרבעט,
ווען אָפּגענאַרט איך זאָל אַליין נישט זיין,
ווי יענער גאַרטן,
און ווי די בלום, באַדראַט
ווען ס'זאָל נישט זיין מיין האַרץ.

די בלום אין דער ליימענער קרוג

די בלום אין דער ליימענער קרוג
האט איר שאַמן געמאַלט אויף דער וואַנט.
וואָס ציט זיך צום שאַמן מיין האַנט,
און נישט צו דער בלום אין דער קרוג?

די בלום אין דער קרוג אויף מיין טיש
מיט האַרבסט־זשאַווער באַדעקט.
דער שאַמן איז ריין פֿונעם פֿלעק,
דער האַרבסט־זשאַווער — פֿאַרווישט.

די בלום אויף דער וואַנט — אזוי צאַרמ.
אין קריגל- — אַ בלעמל פֿאַרוועלקט.
דאָס ווערסטו אזוי זיך, מיין האַרץ,
אַנטקעגן דעם האַרבסט אויף דיין שוועל?

א טראָפן זון

א טראָפן זון
איז אויף מיין ווונד געפאלן
און איז געוואָרן אין איר דערטרונקען.
פון דאָן אָן טריפט מיין ווונד מיט פונקען —
אלע זעען זי, אלע.

און איך —
כ'בין נישט קיין בעטלער
אויף טרעפ פון קלויסמערס,
וואָס שטרעקט צו דורכגייער זיין מום אויס.
פארבלייב מיין ווונד, א נישט-אַנטבלויזטע
פאר פרעמדן אויג,
פאר האַלב רחמנות.

נישט קיין טראָפן זון —
א פולע,
א צעפלאַקערטע, א גומע.
און אויב נישט — איז שמע ישראל,
ברען מיין ווונד,
באָגים מיט בלוט זיך.

צוויי טרערן

די לבנה אויף יענער זייט מויער
איז גאנץ.
איך ווייס:
צו מין פענצטער וועט זי דערגיין
שוין א צעבראָכענע.
נאָר די טרער מוז בלייבן
קיילעכדיק און גאנץ,
אזוי ווי די לבנה
אויף יענער זייט מויער.
קוים רירסטו זי אָן,
וועט זי, די טרער,
ווי קוועקזילבער צעשפאלטן זיך
און מיין אויג וועלן ברען
צוויי טרערן.

פ ל א נ ט ע ר

גאסן צעלאפענע,
מענטשן צעשאמענע —
איך האב פארלוירן דעם פאדעם וואָס בינדט.
אזוי איז געשען מיט מיר.
אויגן פארשאַממע
קוקן און זעען נישט —
בלינד.

אזוי איז געשען מיט מיר.
פאר וואָס איז געשען אזוי?
כ'וואַלט נעכטן אַזא נישט דערקענט.
איינזאָם אין מיט פון שמאַט,
וואָס זוכט ער, דער מענטש אין גרוי,
דער מענטש מיט צעלאַפענע הענט?

ווי אזוי וועלן אויפכאַפן
אויגן, וואָס זעען נישט,
דעם שמראַל
אינעם טויבן מיט-מאַש,
ער זאַל אויף איין רגע בלויז
דעם גרויען פארזעעניש
צעשניידן דעם פלאַנטער פון גאַס?

בלומען

בלומען-מצבות אויף זייערע קברים,
ווי בימער מוז זיין אייער זאפט
און ווי אַרעם אין פאַרבן
די קנאַספּן אויף צווייגלעך.
פאַרשאַלטן,
פאַראורטיילט צום אייביקן שווייגן,
קיין בין זאַל נישט טרינקען פון אייערע בעכער,
פון גיפטיקן האַניק
די סודות פון נעכטן.

און אפשר
גענערטע דורך זייערע בייער,
צעוואַקסט איר זיך זאַמע אין פאַרבן
און שיינע,
אַז ס'גיט זיך דאָס אויג, אַ פאַרבלענדטם,
נישט קיין וואַקל
די פאַרבן צו טרינקען און ניכטער צו בלייבן,
קיין טרער זאַל נישט פאַלן
אין אַפּגרונט פון שווייגן.

זיי האַבן אַ מאַל אייך באַזונגען אין לידער,
אין קראַנצן געפלאַכטן,
געגרייט אייך פאַר זיגן.
די איינציקע האַט איר געהערט זייער ווידוי,
די לעצטע — דעם קרעכץ
פון געבראַכענע פליגל.

איך וואַרט אויף אַ פּרילינג און ווייס:
ער וועט קומען,
געזאַנג צו באַפרייען פון אונטער די בלומען,
און בלומען באַפרייען פון בלוטיקע פלעקן.

ביז דאן וועט א יעמוועדער בלימל מיך שרעקן
מיט לידער דערשטיקמע
פון ערגעץ געבראכטע,
מיט קברים צעזייטע אויף וועגן פארמאכטע.

א נ א כ ט

אויב כ'ליג מיט אויגן אויפגעריסענע
אין נאכט,

און רוף דעם שלאף,

און טרייב דעם שלאף פון זיך,

ער זאל מיך נישט פארוויגן,

איז נישט דערפאר,

וואס איך האב עפעס ביזום פארטראכט,

איז נישט דערפאר,

וואס ס'זאגן אין דער נאכט אריין

די אויגן מיינע ליגן.

דו הערסט, ווי ס'גייט דורך פינצטערניש

א שמיל געשריי?

דאס בעטן רו ביי מיר

מיט שלאף פארקלעפטע וועס.

נאר איך —

כ'זעל שעפן מיט די אויגן,

ווי מיט עמער צוויי,

די ביטערניש פון נאכט,

סע זאל וואס גיכער אנהייבן

אויף מאג שארען.

ווער איז זי?

ווער איז זי, די,
וואָס קוקט אַרויס צו מיר פון שפיגל?
איך האָב געזען זי ערגעץ-וואו, די פרוי.
איך האָב געזען זי ערגעץ-וואו, אויף שטייגן,
מיט בליק פאַרשעמטן בלאַנדזשען איבער מירן,
ווי איינער, וואָס זיין הויז האָט נישט דערקענט.

איך האָב געמראָפּן שטיין זי ביי אַ וואַסער,
איר שאַטן — לאַנג,
פאַרוואַרפּן, ווי אַ בריק צום צווייטן ברעג.
באַגעגנט זי אויף איינער פון די גאַסן —
זי האָט ביי דורכגייער דעם וועג צו זיך געפּרעגט.

איך האָב געזען זי נאַכגיין אַ לוויה,
פון קרענץ און קליידער רייסן שטיקער קרעפּ
און זינגען אין דער וועלט אַריין
און שרייען,
אַז דער פאַרקלאַמערטער אין שוואַרצן אַרון — לעכט.

איך זע, ווי היינט, זי קניען לעס אַ וויגל
און בעטן מחילה ביי אַ זייגקינד מיט געוויין.
ווער איז זי, די,
וואָס קוקט אַרויס צו מיר פון שפיגל,
פון וואַנען קומט זי,
און ווהיין וועט זי דערגיין?

ערשט נעכטן, דאַכט זיך, האָב איך זי באַגעגנט
אויף מילכוועג קלייבן שמערן אין איר קויש.
ווי איז דאָס ליכט, וואָס האָט אויף איר גערעגנט,
און ווי דער ניגון, וואָס האָט איבער איר גערוישט?

כ'צי אויס די האַנט, דעם גרויעם קאַפּ צו טרייסטן.
זי שטרעקט צו מיר איר אַרעם ציטערדיק און הייס.
מיין גאַט,
די פרעמדע פרוי — פון וואַנען ווייסט זי,
אַז איך, אויך איך דאַרף איצט אַ טרייסט?

איבערפלאנצונג

(תל-אביב)

איבער פלאנצונג

א געוויקס,

ווען ס'פלאנצט אים איבער
אויף אן אנדער בייט דער גערטנער,
ווערן מאט, ווי אפגעשמארכן
זיינע ציטערדיקע בלעטער,
ביז זיין וואַרצל שרויפט אריין זיך
אין דער וואַרעמקייט פון נייערד.

ווי וועסט דו, מיין האַרץ, דערטראַגן
דעם געוואַלד פון איבערפלאַנצונג?
דו, וואָס יעדער בלאַז פון ווינטל
מאַכט דיך ציטערן און צאַפלען,
גרייט דיין בלוט צום איבערגיסן.

ווי וועסט דו דיין וואַרצל שלאַגן,
ליד מיינס, אין דער ערד, וווּ אנדערש
ס'קלינגט אַ ניגון? דו, וואָס ווייסט נאָר
צו איין האַר זיין אונטערטעניק —
צו מיין האַרץ, וואָס קלאַפט אין פיבער.

ס'וועט קיין גערטנער אייך נישט פלעגן,
ליד מיינס, האַרץ מיינס. נישט באַגיסן
פון זיין קרוג ער וועט די נייערד,
אייך צו לינדערן דאָס אויפגיין.

נישט קיין גערטנער פלאַנצט אייך איבער —
ס'האַט אַ ווינט אַרויסגעריסן
און צעשמעטערט צווייגלעך-גלידער,
אַפגעשניטן אייער ניגון.

נאך איין פרווה, א פרווה א לעצמער.
צאל מיין הארץ, דו ביסט נישט ארעם.
אפשר וועט א טראַפן בלוט נאך
זיך א קרייץ טאן מיט א שמורעם,
אפשר וועלן נאך די קערנער,
כאַטש אויף אַנדער פעלד געווימע,
אין דער טיף פון ניערד אויפגיין
און זיך אויסשילן פון ווייטיק.

זאל נאָר צו שפעט נישט אַנקומען צו מיר

איך לויף
דורך הרי-חושך, וויסמעניש,
דורך וואַלד
פון מענטשנפוס נאָך נישט באַטראַטן,
קאַפּ-אַראַפּ אין אַפּגרונט
פאַלט מיין שאַטן —
אַ חיה מיט אַ פּייל אין גוף.

דאָס האַט אַ בליק געטראַפּן מיט אַ שמיין
אין שויב פון אויג
און אויסגעהאַקט די ליכטן.
איצט וויל פון אויג נישט רינען מער
קיין שמייכל, קיין געוויין,
נאָר בושה ברענט
און יאָגט אַהין,
וון ס'איז די פינצטערניש געדיכטער.

זאל נאָר צו שפעט נישט אַנקומען צו מיר
דער גרויסער גלעזער
מיט זיין ליכטשפיגל און שויבן
אַ נייע שיין אַריינשמעלן אין אויג,
ביז וואַנען ס'איז נאָך נישט פאַרהאַקט מיין טיר,
ביז וואַנען פאַר זיין טראַט
איך בין נישט טויב נאָך.

אויב ס'קאן מיין וואָרט...

אויב ס'קאן מיין וואָרט
קיין ווונד נישט איבערבינדן,
נישט אויסטרינקען די טרער
נאָך איידער זי איז רייף
אַראָפּפאלן פון אויג, —

אויב ס'איז מיין וואָרט
קיין אויסגעשמרעקטע האַנט נישט
צו דעם, וואָס דאוונט: הילף,
צו דעם, וואָס דאוונט נישט,
ווייל זיין געבעט איז לאַנג
שוין אויסגעטריקנט, —

אויב ס'קאן מיין וואָרט
פון נאַכט צו טאָג די שוועל
נישט איבערטרעטן מיט דער בשורה,
אַז פינצטערניש וועט מער
נישט איינשלינגען די שיין —

אויב ס'קאן מיין וואָרט נישט זיין
קיין טראָפן טוי אַפילו,
קיין טראָפן טוי, וואָס פאלט
אויף אויסגעברענטער ערד,
אויף אויסגעברענטע גלידער —
וויי איז מיר,
וואָס טויג מיר אַזאָ וואָרט,
וואָס טויג דאָס ליד מיר ?

נ א ר נ י ש ט ד ו

נאָר נישט דו,
נאָר נישט דו
זאָלסט באַצאָלן פאַר דעם,
וואָס מיין פעלד ערב-שניט
כ'האַב פאַרזאַקערט.
נאָר נישט דו זאָלסט, מיין טעכטערל,
בלייבן פאַרשעמט,
אויב מיין האַרץ וועט זיך וואַלנערן
ווידער אַ נאַקעטס.

נאָר נישט דיר זאָל איך אָנזעצן,
קינד מיינס, דעם חוב —
זיך אַליין וואָס כ'בין שולדיק געבליבן,
איז מילא.
כ'האַב דיר צוגעזאָגט
גאַלדענע שטערן אין שויב —
זאָל כאַטש דיך
זייער גלאַנץ נישט פאַרפעלן.

ביסט מיר נאָענט. ווי נאָענט
דאָס בלוט איז צו הויט,
ווי נאָענט צום מויל ס'איז דער אָמעם.
רייס איך שטיקער ווייז אָפּ זיך
פון דיר מיט געבעט :
אויף דיין וועג
זאָל נישט פאַלן מיין שאַטן.

ס'זאל עמעצער מיך דארפן

— ס'זאל עמעצער מיך דארפן —
כ'וויל דען מער?
זאל דארפן מיך אזא, ווי כ'בין.
כאָמיש נאָר אזוי,
ווי ס'דארף איר צווייג די בין —
ארויסצווייגן דופט פון בעכער.

— ס'זאל עמעצער מיך דארפן —
כ'וויל דען מער?
אזוי מיך דארפן,
אז איך זאל דערהערן
דאָס אייגן האַרץ, ווי ס'האַלט אין ווערן,
ווייל עמעץ דארף עס,
עמעצן איז נייטיק אזא האַרץ.

פון יענער זייט וואָרט

דו זוכסט מיך אַרום מיט דערשראָקענע אויגן
און רופסט אויף אַ קול מיך,
ווי אונדז זאָלן טיילן מרחקים.
אַט בין איך. לעס דיר.
מ'האַט אַ נעפל פאַרצויגן
די גלעזערנע בריקן פון וואָרט,
און דו האַסט זיך, נאַרעלע,
מאַקע דערשראָקן,
אַז ליידיק נאָך מיר
איז געבליבן דאָס אַרט?
אַט בין איך. לעס דיר.

ווי שווער צו דערקומען
פון יענער זייט וואָרט.

בלומענקלאנג

אויב ס'איז וואָר,
אז נאָר דער שטארקער איז גערעכט,
וואָס וועט מיט אונדז ווערן
בלומען, גראַז מיינס,
קליינמשיקע שמערן,
מיר זענען נישט גערעכט,
מיר קענען זיך נישט ווערן
אנטקעגן קראַפט פון אייזן און פון אייז.

אפשר אויפהערן צו בליען,
גרעזעלעך, גענוג געגרינט,
מער נישט גליען אין די הימלען
און דעם ליד באַפעלן: שווייג?

נאָר ווער קאָן דעם גראַז באַפעלן,
אַנשרעקן די קליינע שמערן?
זיי פאַרשטייען נישט אַפילו,
נעכעך, וואָס מען רעדט צו זיי...

קאָן דען בלומען ווער פאַרטרייבן,
אז זי קען נישט גיין, די בלוים?
און דעם קלאַנג? — ער האָט קיין היים נישט,
איז זיין היים דער אומעמום.

בין וואָס-ווען —
מיין גראַז, צעוואַקסט זיך,
קליינער שמערן, גיי דיין גאַנג.
קלינג און בלי און זינג פאַרעקשנט,
צווילינג מיינער,
בלומענקלאַנג.

אזוי פיל בריקן

אזוי פיל בריקן איבערווארפן
צו שמערן, וואָס גייען אַרום צווישן בערג,
צו שאַמנס, וואָס גייען אַרום צווישן מענטשן,
אזוי פיל בריקן.

גיי פּרעג ביי דער שפּין,
ווי וועבט זי איר שפינוועב
פון אייגענעם מאַרך —
גיי, פּרעג ביי דער שפּין,
ווי טראַגט זי דאָס איבער,
ווען ווינט, אַדער מענטש
צערייסן איר דינעם געוועב.

די ליכטיקע בריקן
צו שמערן, וואָס גייען אַרום צווישן בערג,
צו שאַמנס, וואָס גייען אַרום צווישן מענטשן —
ווי נעמט די שטאַרקייט
פון שפינען-געוועב?

בענקען

ביסט אויסער מיר
און ביסט אין מיר.
אין קליינעם אומעטום פון אויג,
אין גרויסן אומעטום פון הארץ,
אין יעדן טראָפן בלום, וואָס קלאַפט
אין שליפן אויס דעם טראָט פון טויט;
נערסט דעם געדאַנק
און זייגסט אים אויס,
וויגסט איין מיין שלאָף
און רייסט אים אויף
מיט שטיל געזאַנג, מיט הויך געוויין,
וואָס גייען אויף
און זינקען איין
אין בעכער, פול איבערן ראַנד
מיט הייסן, ברענענדיקן דאַרשט.
ביסט אומעטום, ווייל ביסט נישטאַ.
ביסט אומעטום, ווייל כ'וואַרט אויף דיר.

מ י ט ז י ך

ריים אויף די אויגן,
לאז אריין
דעם שפעטן גאסט,
וואס איז געקומען צו דיין שוועל
אין לעצטער רגע ערב חצות.

ריים אויף די שלעסער-וואך פון טיר.
ווער האט דיין שמיל, דערשראקן הארץ
געלערנט שטרענג פארביסנקייט,
צו שלעכטן ווייטיק בלייבן טריי,
אים היטן, ווי מען היט אפ גליק?

ריים אויף די טיר.
דער וויזער וועט
באלד דורכשמעכן די מיט פון נאכט,
און אויף דיין קאפ אראפלאזן
אנשמערנדיקן שווארצן טוך,
און פאר דיין שוועל וועט בלייבן טויט
דער שפעטער גאסט, דער לעצטער פונק,
אן אויסגעטוענער פון שטיין.

ווער האט דעם צאפל פון דיין הארץ
פארסמט מיט מאס,
פארטויבט מיט וואג,
אין גרענעצן פון יא און ניין
פארשפארט די פליגל פון געדאנק,
דעם הימל צו די פיס געבראכט,
אז דו זאלסט בלייבן אויף דער ערד?

פון רחמים ווייסן דייע הענט —
זיי האבן מילד, אין ציטערניש

א זויגלינג פון דער ברוסט גענערט.
פאלט מוי דאך פון דער הייך אויף ערד
אויס רחמים צו איר דארשטיקייט.
בינדט איבער דעמערונג מיט גנאד
און רחמים-פול די ווונד פון מאג.

נאָר דו ווילסט אויסער רחמים זיין,
ווען יעדער טראָפּן בלוט אין דיר
רופט אויסלייזונג. פארטייעט-וואַך —
א זעלנער אַ פארגעסענער
אין שוואַרצע פעסטונגען פון נאַכט, —
באַצוווינגסטו מיט באַפעל דאָס האַרץ,
סע זאָל, אַ היים, קיין פלאַמער טאָן
אין אַפשיין פון אַן אויג, אַ בלינדס —
אַ ווייסע, קניענדיקע פאַן.

אַ, מילדער זיי צום האַרץ, ביז ס'קען
נאָך נעמען רחמים פון דיין האַנט.
ס'איז ערב הצות. דער ווייזער וועט
באַלד דורכשטעכן די מיט פון נאַכט,
אין שוואַרצע וואַסערן וועט באַלד
אַראַפּפאלן דער לעצטער קלאַנג,
און בלייבע פישער וועלן שמיל
פאַרוואַרפן זייער נעץ אין נאַכט,
פאַרשטיינערט אַפּוואַרטן דעם פאַנג.

אַ, לאַז אַרויס פון ענגער נעסט
דעם ברענענדיקן פויגל, ער
זאל אַנצינדן די פינצטערניש,
וואָס קרייזט אַ קרייז אַרום דיין קאַפּ;
אויב נישט, אַן אויסגעלאַשענער,
זאל ער אַראַפּפאלן אין תהום,
ווי ס'פאלן שמערן אויסגעלאַשענע אַראַפּ.

אַ ל י ב ע - ל י ד

ווען די בריק
איבער וואסערן הויכע
וואַלט אַ בלוטיקער לץ נישט פאַרוואַרפן,
ווי וואַלטן די ברעגן דערשווימען צו זיך,
מיין ברעג און דיינער ?

אַ טעות,
דיין ברעג האָט אויף מיר בלויז געוואַרט,
ער איז נישט געשווומען אַנמקעגן.
אַליין כ'בין געקומען דורך בלוטיקער בריק.
ווי מיינסטו,
ווער ס'קומט, קאָן אַוועקגיין ?

ח ל ו מ ו ת

ווארטן.
זאל זיין אויף א נם,
וועלכער וועט נישט געשען,
אויף עמעצן,
וואס האט פארשפעטיקט צו קומען.
ווארטן אויף געכטיקע טעג,
אויף א קלאנג
פון איבערגעריסענע סטרונעס.
ווארטן אויף עפעס,
וואס איז צו דיין שוועל
דורך ווונדערוועג איין מאל דערגאנגען,
און דו האסט דערזען עס
פארווונדערט און מיד,
ווען ס'איז אויסגעריגען פון לאנג שוין.
ווארטן און פילן
דאס זידיקע בלוט
פון דעם, וואס סע לעכט אין דיין טרוים בלויז —
די וואך, א פאראייביקטע, מילד און געטריי
אין זילבערנער רעם פון חלומות.

פ א ר פ א ל ן

ווי הויך ס'האט א געשריי געטאן
דאס בלעמעלע
ביים פאלן;
ווי הויך זי האט א שווייג געטאן,
די אלץ נאך גרינע צווייג.
און איך, —
איך האב פאר ביידן בלויז
דעם גרויזאמען פ א ר פ א ל ן,
דעם גרויזאמען פארפאלן
פאר אונדז דריי.

צו א פרעמדן

איידער לאָזסט אַראָפּ
אין בריוו-קאָסטן דעם בריוו,
וואָרט אויס אַ רגע.
אפשר איז צו שפּעט,
און אפשר — נאָך צו פרי,
וואָס האָסט געפרעגט אין בריוו, צו פרעגן.

קענסט אפשר מילדערן אַ וואָרט —
ס'איז וויכטיק, פריינד,
ס'איז זייער וויכטיק
אַ קרעכץ זאָל ווערן עמעצן פאַרשפּאַרט,
אַז אויף איין אויגנבליק זאָל עמעצן
אין נאַכט-שעה ווערן ליכטיק.

איך ווייס נישט, וואָס דו שרייבסט אין בריוו,
און נישט צו וועמען
האָסט דעם בריוו געשריבן.
איך ווייס נאָר, אַז איך וואָרט,
כ'וואָרט אויף אַ וואָרט אַ מילדס,
איז אפשר אין דיין בריוו אַ לידיק אַרט
פאַר איין וואָרט אַזאַ געבליבן.

ק ל י י ן - ג ל י ק

- האַסמ אַפגעווישט די בלום פון שטויב —
א דאַנק.
א דאַנק דערפאַר, וואָס האַסמ געלויבט
דעם זון-פאַרגאַנג.
— האַסמ ליבלעך צו א קינד גערעדט —
א דאַנק.
א דאַנק דערפאַר, וואָס האַסמ געגלעט
א האַנט.
ס'איז בין-השמשות מילד און קלוג
און ציטערט, ווי א בלאַט.
פרעג נישט, צי איך האָב גענוג,
צי איך בין זאַט.

ביי די ברעגן פון כנרת

נישט טראכטן,
נישט טראכטן,
נאר טרינקען די גרינקייט,
די בלויקייט, די גרויקייט
פון כוואליע און בארג.
נישט זוכן דעם ווייטיק
אין ווינטן צעשפרייטע
פון זון, וואס פארגייט,
פון דערטרונקענעם קלאנג.

נישט טראכטן,
נישט טראכטן.
אין מלית פון שטילקייט
פארוויקלען געשריי,
וואס באפאלט דיך און ווארגט.
אויף וואסערן לאזן
א שיפל — א תפילה
צו בלויקייט, צו גרויקייט
פון כוואליע און בארג.

ווי גוט

ביז וועסט צוגיין נענטער,
וועל באווייזן עפענען די אויגן —
ווי לאנג דען דויערט אויפמאכן אן אויג?
און דו, דו וועסט נישט וויסן,
וואס איך האב געזען
מיט אויגן צוגעמאכטע,
ווי איך בין געווען,
פון וועלכן ווייטן וועג איך קום.

ווי גוט, וואס אויגן עפענען זיך שטיל,
פארמאכן זיך
אן שליסל.
קיינער הערט נישט, ווען איך גיי אַוועק,
און ווען איך קום צוריק.

ת ה ו ם

נישט קוק אריין אין מיר.
טאמער וועט דיין בליק,
ווי א שטיין,
אריינגעווארפענער אין טיפן וואסער,
צעברעכן די גרינלעכע שויב,
און דו וועסט דערזען,
און איך וועל דערזען דארט
דעם תהום.

צוויי איי קייט

ווער האט געוואסט,
אז דאס, וואס אומצעטיילבאר איז
וועל מוזן, ווי א ברויט,
צעשניידן אויף צווייען?
וועמען פון די מאַנענדיקע
וועל איך שמיל
אַנזאָגן דעם ליגן:
כ'האַב נישט מער?

זאל נאָר נישט בלייבן אויף מיין טיש
צעשניטן ברויט, פארשעמט.

אַ ש ט ר אַ ל

גײען שאַמנס אַרום איבער פעלדער
און רופן מיך מיט.
נאָר אַ שטרעל, ווי אַ בלאַט, אַ פאַרגעלטער
פאלט אַראָפּ אין דער מיט.

אַ, איך וויל צו אייך, שאַמנס, אַריבער,
צו עלנט פון פעלדער און שטיין.
נאָר דער שטרעל, האַלב פאַרלאַשענער, פיבערט.
און לאַזט נישט פאַרגיין.

דו האסט געזען א מאָל...

רוק אָפּ די נאַענטקייט פון מיר,
די גרענעץ פון מיין הויט
זי זאל נישט איבערטערעטן.

דו האסט געזען א מאָל,
ווי ס'ברענגען דארע בלעטער?
דער פלאם, ער הייבט נישט אויף זיך
פון דער ערד.

כ'וויל מער די אָדערן
נישט לאָזן איבערשניידן,
דאָס האַרץ זאל ווידער זיין
א ברייט-צעפראַלטע מיר.

דו האסט געזען א מאָל,
ווי ס'ברענגען דארע בלעטער?
כ'האַב מורא פאר מיין בלומ,
פאר זיין קאַליר.

ווער האָט געזאָגט

ער האָט מיט רייד געפרוּווט
די מוסקלען פון מיינע אַרעם,
מיט אויג געמאַסטן
דעם כוח פון מיינע פיס.
איז די זון אַראָפּגעפאלן
נעבעכדיק און אַרעם,
דער וויינגאַרטן — געוואָרן ווייסט,
און די ערד אונטער מיר
האַט געטאַן אַ צימער.

ווער האָט געזאָגט,
אַז איך בין מסכים
אונטער עמעצנס וואָרט,
ווי מיט בלומ, זיך באַגיסן מיט שווייס? —
קלאַפּ, האַרץ מיינס, דייטלעך אויס
און האַסטיק,
דאַס וואָס דו ווייסט.

ס'האט עמעצער...

ס'האט עמעצער געטרעפן מיט א שטיין
אין סאמע מיט פון נאכט.
ליגט זי, א פארטרעגענע,
מיט אויגן צוגעמאכט —
ווי לאזט מען זי איבער אליין?

טייבעלע שווארצינקע,
פארווונדעטע אן שלאכט,
ס'טוט מיר אזוי באנג,
וואס אלע מיינע טרייסטן
זיינען אויסגעגאנגען
אין איינער אזא נאכט.

ס ע נ ט י מ ע נ ט א ל

נעם מיך אן ביי דער האנט —
קום אריבער אויף יענער זייט בריקל,
און ווידער וועט זיין, ווי א מאל:
אין ווינט וועלן צווייגן זיך וויגן,
צום קוואל וועט אנטלויפן דער מאל,
א פעלד-בלימל, רויט צווישן גראזן,
א קלאנג איבער וואסער צעשימ,
און זון-פלעקן — גאלדענע האזן
אויף אונדזערע בארוועמע טריט.
כ'וועל פרעגן און מיינען, ווי דעמאלט,
אז אלץ איז פארענטפערט און קלאר.
א, זאג נישט, איך בעט דיר, דעם אמת,
אז ס'איז שוין דאס בריקל נישטא.

ווי איך

וואס וויינט עס,
דאס זויגלינג,
אריין אין דער פינצטער?
פאר נאכט זיך דערשראקן?
פאר אפענע אויגן
פון שפיגלען אויף ווענט?
אדער ס'האבן אים פלוצעם
די קלאנגלאזע קולות
אין פינצטערע ווינקלען
פון שלאף אויפגעריסן?
און אפשר,
און אפשר,
האט מורא דאס זויגלינג
דעם פחד, דעם גרויסן
פאר דעם, וואס ביי ברעגן
פון נאכט איז באהאלטן —
פאר רגע, פאר ערשמער פון ליכט,
וואס וועט האסטיק
א צי טאן דעם פארהאנג
פון נאכטיקע נעפלען,
די בלוטיקע קויל פונעם טאג
צו באווייזן?

וויין, זויגלינג, ביז וואנען
מען מאַנט נישט קיין חשבון
ביי דיר פון די טרערן.

ביז וואגען ביסט אויסער
דעם גומן און שלעכטן,
אן צייכן פון מיטשולד
אויף שטערן.

א. מארגן, שוין מארגן
וועסט גיין דורך דער נאכטנאם
מיט שרעק אין שווארצעפל,
מיט שרעק פאר דער בלוט-קויל,
ווי איך,
און נישט האבן קיין טרערן.

ג ר ו י ס ל י כ ט

געשריי איז באפאלן די נאכט
מיט פארבלומיקטע אויגן.
זאג, האסט געהערט דעם געשריי?

אין שויב האט געצאפלט
דערשראקן א פויגל,
אין הימל —
פארגליווערמער שמערן-פארזיי
און שאטן-געיעג איבער פלויטן.

א, פרוז נישט פארשמעלן
דעם חושך מיט טרייסט.
אין צוגווינט פון נאכט
לאז ארויס מיך.
כ'וועל זוכן, ביז וואגען
דער אטעם איז הייס,
ביי שמערן פארגליווערמע
גרויסליכט.

אין מידבר פון זאמד

וואס איז פריער געקומען

אויף גלויקן זאמד:

גלינקייט פון צווייג,

אדער פייגל-געזאנג?

וואס פרעגסטו זיך נאך?

זוכסט א געסט פאר דיין קלאנג —

א שאמן פון צווייג

אויפן גלויקן זאמד?

און טאמער געשעט

אז פון ראנד ביז צו ראנד

נישט קיין בוים, נישט קיין צווייג,

נאר א שאמן אויף זאמד,

נאר א שאמן, וואס פאלט

פון דיין איינזאמער האנט,

און דער אומרו פון קלאנג

אינעם מידבר פון זאמד?

ביי נאַכט אין די נפתליי-בערג

ליכטעלעך,
צעוואַרפן דאָ און דאַרט,
צופוסנס פון בערג,
ביי ראַנדן פון נאַכטיקע שאַטנס —
ווער האָט געוויסט,
אַז כ'וועל אַ מאָל מיט פאַרכט
זיך איינהערן אין אייער אַטעם?

איך קום פון ברייטער ערד,
פון גרויסע פייערן,
וואָס האָבן, לייכטנדיק, מיך אויסגעמיטן.
ווער האָט געוויסט,
אַז מיר וועט זיין אזוי באַשערט,
דאָס אויג זאָל שעפן אייך
פון נאַכט אַרויס מיט צימער?

איך לערן קוים
די שפראַך פאַרשטיין
פון אייער שנין,
וואָס זעט מיר אויס אי מילד,
אי גרויזאַם.
ווער האָט געוויסט, אַז איר וועט וואַרעמען
דעם שטיין,
וואָס וועט פאַרמאַכן אין מיין אויג
אַ לעצטן שמערן-אויפגאַנג.

ז א ל פ א ר ג ע ס ן

אזוי שמאל דער וועג געוואָרן,
נידעריק — אזוי די וואַלקן.
זאל פאַרגעסן דער זכרון,
ווער ס'האַט דיך געבענמשט-פאַרשאלטן.

זאַלסט אויף שמאַלע וועגן קומען
און נישט בענקען נאָך די ברייטן,
אונטער נידעריקע הימלען
הערן הויכע פרייד און ווייטיק.

רוי קייט

א.

דער שטרעם דער שוימיקער
איז צו זיין אפפלוס
נישט דערשווימען —
די כוואליע זיינע
הייבט זיך,
שמייגט,
און גיסט זיך אויס.
דאס האט א וואלקן
אפגעריסן זיך פון הימל
און ס'איז דער טייך
פון ברעג ארויס.

א וואלקן האט זיך
אפגעריסן פון מיין הימל —
דו זעסט?
איך טו פון ברעגן זיך נישט אויס.

אומעט

ניט זוך מיך —
איך גיי דיר אנטקעגן
מיט אלע אומעטיקע וועגן,
דורך פאראיינזאממע ביינאכטן,
א פארטראכטע און א וואכע,
איינע, וועלכע האט פון לאנג נישט
וואס און וועמען צו דערציילן,
איינע וועלכע ציילט די שטערן,
ווייל זי האט נישט וואס צו ציילן.

מיינע ארעמס — נישט קיין פליגל
צו די הימלען אויפגעהויבן —
כ'גיב זיך אונטער, אומעט מיינער,
דיינע אומעטיקע אויגן.

געמיינט

איך האָב געמיינט,
אַז איינזאַמקייט
קאַן, ווי אַ פאַרהאַנג זיך אַראָפּלאָזן,
פאַרשטעלן פאַרן אויג
צעשריגן-הויכע טריט,

און נישט געוויסט,
אַז דורכזיכטיק
קאַן זיין אַזוי די איינזאַמקייט —
פון וואָס האָט זי מיך אויסגעלייזט?
אַנטקעגן וואָס — פאַרהיט?

א נאכט אין עמק-הירדן

די נאכט,
א, די נאכט אינעם טאל,
וואס האט זיך געגרייט
צו א בלויעם פרימארגן.
פון צווייג איז פארשווינדן א נעסט.
מיט א מאל
איז א שטערן אראפ פונעם וועג
און געשמארכן —
ביסט זיכער, אז דאס
איז א שטערן געווען?

ווי גייט מען אוועק פונעם טאל,
גלאט אזוי,
נאך א נאכט פון דערשראקענע
פייגל און ביימער?
דער טאל פון דער ווייטנס פרימארגנט,
און בלויט —
ביזט זיכער, אז ס'רופט מיך נישט
קיינער?

אין פארשלאָסענעם הויז

אויף יענער זייט שוועל
פון פארשלאָסענעם הויז
וועסטו ווארטן אויף מיר
אינעם פירעק פון נאכט,
און נישט קענען ארויס
פון פארשלאָסענעם הויז —
איך האָב דיר אַהין
אין די אויגן געבראַכט.

אויב וועסט זוכן אַ מאָל
מיט לאַמטערן אָן ליכט
אין אַן עלנטער נאַכט
אַ פאַרלוירענע שנין —
קלאַפּ אָן שטיל, קום אַריין.
עמען וואַרט דאַרט אויף דיר —
ניין, נישט איך.
איך וועל דאַרמין נישט זיין.

ביים המלח

דא פארגנייט נישט די זון.
דא פאלט זי אראפ אויף די בערג,
און פון דארט —
אינעם וואדי אריין,
און פון דארט —
צו דעם ים,
אויף זיין גליטשיקער שויב
שטיין צו בלייבן.

פארגליווערטער ים,
אן א קנייטש, כוואליעלאז,
ער פארנעפלט די בערג
מיט זיין בלויקייט אויף ראז,
געזאלצן און פלאטשיק זיין ווינט.

לאזט קיין אויג נישט אראפ
פון צעפלאקערטן דיסק.
א פויגל צעשרייט זיך. ער פרעגט
ווער דו ביסט,

אין זאמד גיט א סקריפע
מיט סקריפ פון א טיר,
דיר דאכט זיך, אז עמעצער
שטייט הינטער דיר,
נאר שטיין שטייט דער מידבר. נאר ער.

דא פארגייט נישט די זון.
דא פאלט זי אראפ אויפן ים,
און פון דארט —
אינעם וואדי אריין,
און פון דארט —
צו די בערג, צו די בערג,
צינדט זיי אן
מיט איר אייגענעם אש זיי צו לעשן.

מ י ד ב ר

מידבר אין אויגן,
ווינטן ביז ווייס אָנגעגליטע — אין הענט,
עלנטקייט שטומע פון קעמל און פויגל
און ברונעם, מיט פייער פארשיט און פארברענט.

נישט רעגן פון הימלען,
נישט טוי פאר די ערדן —
פון קוואל אינעם האַרץ זאָל זיך אַפּטאַן דער שטיין.
אויף קעמל' און פויגל,
אויף ברונעם פארברענטן
זאָל פאלן געזאָנג אָן געוויין.

א באגעגעניש מיט א פרוי

איך און דו —
מיר וועלן זיך נישט קריגן.
דער ערשטער שמייכל בלויז
איז אנגעקומען שווער.
איך האב געפרעגט,
ווי מראַגסטו אויפן קאַפּ דאָס קריגל,
נישט מער.

צי דאָס האָב איך געהאַט
אין זינען דין צו פרעגן?
אויך דו האָסט מיט דיין בליק
נישט וועגן איינס געפרעגט.
מיר האָבן זיך,
פאַרווונדערטע, געזעגנט —
פון ווייטן האָט געשלענגלט זיך איין וועג.

ג ר ו י ק י י ט

די גרויקייט ביים שטיין
כ'האָב געבעטן,
געטריי צו דערטראַגן דעם הימל,
ווי ער.
האַט עמעץ געמיינט,
אַז מען קאָן אויף מיר טרעטן
און בלומט וועט נישט פאַלן.
אויף ערד.

זאַל כוח נאָר קלעקן
דאַס וואָרט איינצושטילן —
נאָך ווייט נישט געענדיקט די שפּיל.
די גרויקייט איך נעם
בלויז פון אייגענעם ווילן,
קיין טראַפּן נישט מער,
ווי איך וויל.

איך ווייס

קום אריין ווידער
דורך אפענעם פענצמער
מיט נאסער משופרינע
פון טוי צי פון רעגן.
איך בין פון אונדז ביידן
געוואָרן די עלטסטע,
כ'וועל מער זיך נישט שעמען
צו פרעגן.

מיינסט מאַקע, אז דאָ
האַט זיך עפעס געבימזן? —
ווי דאָן, זיינען ווינקלען
מיט האַלב-ליכט פאַרצויגן.
נישט קוקנדיק, זע איך
באַהאַלטענעם צימער
אין גרינלעך-צעעפּנמע אויגן.

זיי ליגן, די בלומען,
נאָך אַלץ אין אַ בינמל,
דער ריח פון וואַלד —
נישט אַנטרונען.

וואָס ווילן פון מיר
די משוגענע ווינטן?
איך ווייס: דאָס וועל איך
צו דיר קומען.

אן ענטפער

מען האט זיי פארארטיילט אן משפט
קאן זיין זייער שופט א יעדער.
ווער ס'וויל נאך דער קומט און דער נישטערט
אין גרינצווייג פון זייערע סעדער.

זיי וועלן, פארשמומט, זיך נישט ווערן —
אויף אומוועג צעשאמענע ביינער.
ווער קאן זיי, די מענטשן, פארווערן
צו שליידערן ווערטער, ווי שטיינער?

נישט בעסער דעם יאָרצייט פארשווייגן, —
א ליכטל, א שוואַרץ, אַנשטאַט ווערטער?

אזוי פיל צעבראָכענע צווייגן
אין זייערע — אונדזערע גערטנער.

א פ ש ר ?

איז דער מידבר,
געטריבן דורך ווילן און שמאל,
אין די הערצער אריין?
איז די זניקע ברענד,
דורך קיין טראפן געשמילט,
פון די הערצער באפאלן דעם קוואל?
האט דאס אויג פון געפאר
דורכגעשטאכן די ברוסט,
אז פארגליווערט געווארן איז טרער? —

זאגסט: ס'איז דורשטיק דאס לאנד
און סע מאנט אונדזער בלום,
זאגסט: ס'איז גרויזאם דאס לאנד און גערעכט.
אפשר איז, ווי דו זאגסט,
אלע רייד דיינע — וואר,
אפשר מוז אזוי זיין, ווי עס איז.

אבער איך — שטארק גענוג
אויפצונעמען אן חשד
פרייד און ווייטיק צוגלייך,
גרייט צום איינשמילן דארשט
מיט געזאלצענער טרער,
און דעם הונגער — מיט ברויט,
וואס איז היינט קוים א זאג, —
פאר דיין אמת — צו שוואך מיינע הענט.

אומר-ערד

דו

שטיקל ערד,

וואָס ביסט פרעמד מיר

ביו נעכטן געווען,

כאַטש מיין וויג האָט דיין נאַמען געקענט.

ערד פון ווינטן און שווייס,

ווי אַ טראָפּן מען בעמלט ביי גאַט,

ווי דער שאַטן פאַלט שיטער און קורץ,

נישט קיין אַפּרו צו זיין פאַרן אויג.

ערד פון אומר,

ווי פישער און נעץ.

און דער פאַסטעך אין מילד-גרינעם טאַל

זיינען אַפּן פאַר דונער-געשריי.

ווי דער פויגל אין לופטן שפאַרט אַן

מיט די פליגלען אין הימלען, אין צוויי,

און פאַר ווידערקול דאַכט זיך צו קליין

איז קרישמאַלענער רוים איבער דיר.

ערד פון אומר,

זיי קומען נאָך רו

פון די גריבער און רויכן אַרויס.

די חשבונות פון נעכטן אַ פּלאַם

אויסגעגלייכט האָט פון לאַנג און פאַרברענט.

בלויז איין חשבון, אַ בלוטיקער, גליט

אין פאַרגליווערטע זייערע הענט,

און מיר דאַכט זיך, איך זע אויף דיין פעלד

ווי סע זאַנגלט זיך גרין זייער בלוט.

און מיר דאכט זיך,
אז דו, שטיקל ערד,
ביסט דער הויכער, אנטרעריקער ניין,
און דער יא אז דו ביסט פון מיין פאלק.
זאל דיין הימל פון פייער זיין ריין,
און פון אומרעכט — די זון איבער דיר.
ערד פון ווינטן און שווייס,
שטיקל ערד,
וואס ביסט פרעמד מיר ביז נעכטן געווען.

א ש פ ע ט ע

פון וואַלקנס אַרונמער
און ליכטן,
פון נאָך נישט פאַרלאַשענעם נעכטן,
קומסטו
אַן אומגעריכטע.
אַן אומגע־רעכטע? —

נישט פאַראַנקערט
אין האַפּנס פון שכל,
האַלט דיין שיפּל צו מיר אין איין שווימען.
איך פאַרליר דיך אין געפּלען פון צווייפּל,
אויף סניי צו געפּינען.

פון וואַנען דו קומסט —
כ'וויל נישט וויסן.
אַ שפּעטע, אַ שטילע און קאַרגע.
ווער האַט דיך געלערנט באַגיסן
מיין האַרבסט־יקן גאַרטן מיט פאַרבן?

צו טייער

איך וואָלט געקענט
אָזוי פיל גוטע רייד דיר זאָגן,
מיט צארטע נעמען רופן דיר
וואָלט איך געקענט.
באַזינגען מילדע, טויקע פאַרטאָגן
און בענטשן ווּנדיקע,
אין פּיין געניטע הענט.

איז דאָך נישט בלינד דאָס אויג
צו זען די מי פון ווערן,
דעם גאַנג פון וואָרצל
דורך פאַרשטיינטער ערד.
איך וואָלט געקענט דערציילן דיינע שמערן,
ווי עפעס, אַ פאַרלוירנעם,
האַט זיך אומגעקערט.

צו טייער אָבער
האַט דער וועג צו דיר געקאַסט מיך,
אַז האַלבע אמתן,
זיי זאָלן ברענגען רו.
נישט ווייטיק בלויז
האַב הינטער זיך געלאָזן,
און נישט פאַרשמומט געוואָרן
איז דער גלאַק אין ברוסט.

כ'ריים קיילעכדיקע רייד
אראפ פון מיינע ליפן,
כאָטש לייכטער וואַלט געווען מיט זיי.
איך קאָן די שאַרף
פון ווערטער-בליקן,
און ווייס, אַז איינזאַמקייט פּוט וויי.

נאַר איך וועל אויסטראַגן,
וואָס טראַגן איז מיר אַנגעצייכנט,
זאַל ווייטיק ווידער
מיר ניט זיין פאַרשפּאַרט.
איך וויל ניט אויסבייטן
דעם אומרו אויף אַ שמיכל,
כאָטש כ'בענק אַזוי
נאָך אַ צעשמיכלט וואַרט.

אומעטיקע מענטשן

גלייב נישט מיין קינד,
אז דאס צווייגל וועט וויאזען
מיט אַנקום פון נאַכט.
אז נאָר אין דער הייך
זענען שמערן פאַראַנען —
דאָס האָבן אומעטיקע מענטשן
אויסגעטראַכט.

אין גערטנדל אונדזערם
האַט פּרילינג גענעכטיקט
און שמערן פאַרזייט.
באַנים זיי, מיין קינד,
פון דיין זילבערנעם בעכער
מיט זיבעצניערקער פרייד.

נאָר זאָלסט נישט פאַרזאַמען,
ווען ס'צייטיקן שמערן,
אין גאַרטן אַרויס מיט דיין קויש,
זיי זאָלן אין הייך נישט אַוועק,
אויף צו ווערן
אַ הלום, וואָס לאַזט זיך נישט אויס.

איין און איינציקער טאָג

דער היינטיקער טאָג
וועט נישט זיין, ווי ער איז,
נאָר אזא ווי איך וויל ער זאל זיין.
וועל איך גיין צווישן מענטשן
און טיילן אומזיסט
פולע בעכער פאַרשישופטן וויין.
אין א יעדערנס אויגן אריינקוקן טיף,
אויסצושעפן דעם אומעט פון דאַרט.
פאַרן איינזאמען האָב איך
א וואַרעמען בריוו,
פאַר אַנטשוויגענעם —
קלאַנג פון פאַרלוירענעם וואַרט,
און פאַר מידע —
די ברכה פון רון.
איך וועל לינדערן וויי
פון געפייניקטן גוף,
און דערטראַגן אַ שמייכל צו די,
וועלכע האָבן געמאַכט אַ פאַרצווייפלטן פרווון
און געפאַלן, פאַרשמאַכט, אויף די קני.

איין און איינציקער טאָג.
האַט רחמנות אויף מיר.
נעמט די בעכער מיט גלויביקע הענט.
זאל נישט ווערן פאַרסמט
פונעם וויין דער קאַליר,
און זיין קוואַל
אויסגעדאַרט און פאַרשעמט.

ווען ס'וועט א צווייג

איז ווער האט דיר געזאגט,
אז כ'בין געווארן קלוג,
אז איך באזיץ די קונסט
פון וועגן און פון מעסטן,
און ווייס גענוי :
אין איבערפולטער קרוג
וועט מער שוין נישט אריין
קיין טראפן וועסנע ?

און ווער האט דיר געזאגט,
אז פול איז שוין די קרוג,
אדורכגעלעכערטע דורך שטראל און שמערן ?

ווען ס'וועט א צווייג מיר אַנזאָגן : גענוג,
וועל איך שוין איר געשריי נישט הערן.

א י נ ה א ל ט

זייט

38	רייס אָפּ די צייטיק געוואָרענע שטילקייט
39	מאַכט
40	נישט נאָר אַ צווייג
41	פּרילינג מיינער
42	אַ פּרימאַרגן אין וואַלד
43	ווידער
44	מיין בלום
46	מענטש
48	אַ שפּאַס
49	כּרעמדע
50	ווען אַלע ליכטן...
51	ביז וואָנען
52	אַנהייב האַרבסט
53	די בלום אין דער ליימענער קרוג
54	אַ טראָפּן זון
55	צוויי טרערן
56	פּלאַנטער
57	בלומען
59	אַ נאַכט
60	ווער איז זי

א י ב ע ר פ ל א נ צ ו נ ג

65	איבערפּלאַנצונג
67	זאָל נאָר צו שפּעט נישט אַנקומען צו מיר
68	אויב ס'קאָן מיין וואַרט...
69	נאָר נישט דו
70	ס'זאָל עמעצער מיך דאַרפן
71	פון יענער זייט וואַרט
72	בלומענקלאַנג

זייט

א ת פ י ל ה צ ו ז י ך

7	אַ תפילה צו זיך
8	ביסט ווידער דאָ
10	קראַטעס
11	אַ ליד
12	אַ בריוו
13	בלומען אויף מיין גאַנעק
14	אונדזער באַבע
15	וועסנע
16	נחמו...
17	מאַמע
18	טאַטע—מאַמע
20	אַ ליד וועגן אַ יונגן בלעכער
21	רעהאַביליטירטער
23	שרעק
24	בלעטער־פּאַל
25	פון מענטש צו מענטש
26	ערב־פּרילינג
27	דורך פירעק פון פענצטער
28	מיין קינד האָט אַ בלעטל...
29	צי מוז דען טאַקע זיין אַזוי
30	בליונג
31	אַ וויגליד
32	נאָר דו
33	איך האָב געוואַלט
34	וואַרט ביים סקווערל
35	גערטנער, באַגיס דינע בלומיקע ביטן
36	דאָס שליסעלע צו דיר...
37	כ'האָב מורא

זייט

95	. ביי נאַכט אין די נפתלי־בערג .
96	. זאַל פאַרגעסן
97	. רוקייט
98	. אומעט
99	. געמיינט
100	. אַ נאַכט אין עמק־הירדן . .
101	. אין פאַרשלאָסענעם הויז . .
102	. ביים ים המלח
104	. מידבר
105	. אַ באַגעגעניש מיט אַ פרוי . .
106	. גרויקייט
107	. איך ווייס
108	. אַן ענטפער
109	. אפשר ?
110	. אומר־ערד
112	. אַ שפעטע
113	. צו טייער
115	. אומעטיקע מענטשן
116	. איין און איינציקער טאַג . .
117	. ווען ס'וועט אַ צווייג . . .

זייט

73	. . . פיל בריקן
74	. . . בענקען
75	. . . מיט זיך
77	. . . אַ ליבע־ליד
78	. . . חלומות
79	. . . פאַרפאַלן
80	. . . צו אַ פרעמדן
81	. . . קליין־גליק
82	. . . ביי די ברעגן פון כנרת . .
83	. . . ווי גוט
84	. . . תהום
85	. . . צווייאיקייט
86	. . . אַ שטראַל
87	. . . דו האַסט געזען אַ מאַל... .
88	. . . ווער האַט געזאָגט
89	. . . ס'האַט עמעצער
90	. . . סענטימענטאַל
91	. . . ווי איך
93	. . . גרויסליכט
94	. . . אין מידבר פון זאַמד . . .